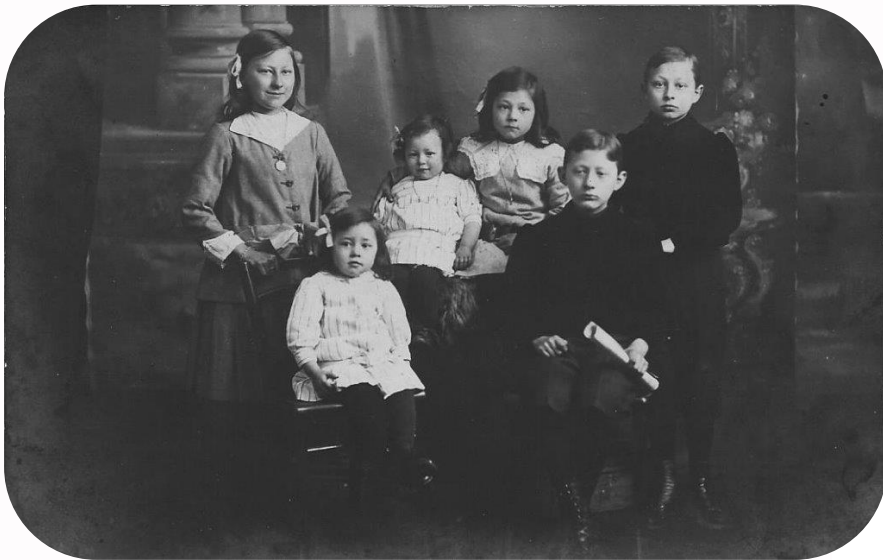

MET KAREL AAN DE SLAG IN DE KLAS

Na de wandeling in de voetsporen van Karel Cornillie is het vast nodig om in de klas nog even na te praten over de gebeurtenissen in Karels dagboek.

Dit bundeltje staat door middel van enkele opdrachten en vraagjes stil bij het lot van kinderen in oorlogstijd, vroeger en nu. Naast Karel leren we ook Mohamed kennen, een jongen van 13 jaar uit Aleppo. Pagina I-VIII is aan de leerkracht gericht, 1-7 zijn invulblaadjes voor de leerlingen. Daarna volgen enkele bijlages.

A) Even kennismaken

Lees de klas onderstaande dagboekfragmentjes voor. Herken jij het fragmentje waar Karel (°1905) aan het woord is en dat waar Mohammeds (°2005) papa spreekt?

Als kind zag ik de stad verschrompelen onder een hagel van granaten. Talrijke inwoners hadden in de nacht de stad verlaten. Enkele bleven, maar werden onder het puin van hun huis begraven. Andere vonden de dood in de straat tijdens het vluchten. Wij zaten verstopt in onze kelder. De vijand naderde op slechts 3 kilometer van ons. Duizenden ton wapentuig zijn in vijftig maanden oorlog op de stad leper neergekomen. Vijftig jaar zijn voorbij gegaan. Elk jaar herdacht ik de tragische dagen van april 1915. Later vertelde ik er over aan m'n kinderen. Maar voor hen is het moeilijk om alles te onthouden. Vandaar schrijf ik mijn herinneringen op ...

We zijn Koerden uit Aleppo, een stad in Syrië. We woonden in een leuke stadswijk, met veel familie in de buurt. Mijn oudste zoon had in een toneelstuk over de Koerdische cultuur meegespeeld. De geheime dienst was aanwezig in de zaal en zij waren boos omdat hij in het stuk z'n eigen mening gaf. Hij moest nog de dag zelf vluchten. Toen was hij 20 jaar. Nu woont hij al vijf jaar in België.

Een tijd later brak de oorlog uit in Syrië. Er was geen elektriciteit meer in huis. We studeerden met kaarsen. In de winter was het bitter koud. Om ons te verwarmen, staken we flessen met heet water onder onze kleren. 's Nachts waren we bang om tijdens onze slaap te sterven door een bom. Op een dag werd ik nét niet door een sluipschutter geraakt. Als ik de stad verliet, hielden heel extreme jihadistten me soms tegen. Ze stelden vragen over de islam en als je het antwoord niet kende, konden ze je doden.

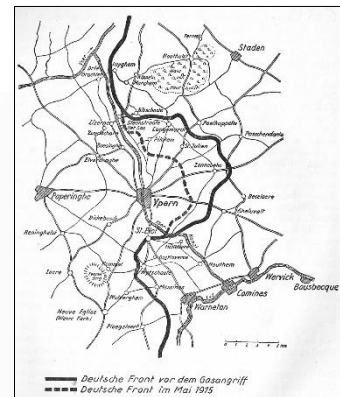
In september 2012 werd ons huis gebombardeerd. We hadden niks meer. Iedereen vluchtte. Ook onze ooms, neven en nichten, vrienden, burens. Nu wonen we in België. Maar omdat we eerst in Bulgarije asiel aanvroegen, kan het zijn dat we naar daar terug moeten. Ze behandelden ons daar echt verschrikkelijk, als boeven. Ik ben heel bang dat we naar Bulgarije teruggestuurd worden. Hier in België kunnen we eindelijk weer normaal leven.

Op p. 9 en 10 vind je de fiches van Karel en Mohammed. Wie kan de lege gaatjes opvullen?

B) Vluchten tijdens WO I

Oorlog in Ieper

Vanaf oktober 1914 werd Ieper door het Duitse geschut onder vuur genomen en al op 22 november 1914 gingen de Ieperse Lakenhallen in vlammen op. Het front kwam in een boog om Ieper te liggen (de Ieperboog). Voor de burgers was de oorlog dus voortdurend dichtbij ... In mei 1915 moesten ook de laatste inwoners (op bevel van het Britse leger) Ieper verlaten en werd hun stad helemaal overgeleverd aan het militair geweld. Tegen einde 1917 stond er geen huis of boom meer recht.

Vluchtelingen

De angst voor oorlogsgeweld en terreur deed duizenden vluchten. In oktober 1914 zochten anderhalf miljoen Belgen, een vierde van de bevolking, bescherming in Nederland, Frankrijk of Groot-Brittannië. Velen keerden enige tijd later terug, maar toenemend oorlogsgeweld en wisselende kansen veroorzaakten ook later nog vluchtelingenstromen. Na de oorlog verbleven nog ongeveer 600.000 Belgen in het buitenland. Anderen hadden een onderkomen gezocht in het kleine stukje onbezet België. Aan Duitse zijde werden vele bewoners van de frontstreek door de bezetter naar het binnenland gedeporteerd. Vluchtelingen en geëvacueerden waren niet alleen ontheemd, maar ook vaak afhankelijk van liefdadigheid om te kunnen overleven. Karels familie vluchtte naar Nantes.

Kinderen

Zodra de oorlog losgebarsten was, konden veel kinderen in België niet meer naar school gaan:

- Omdat bijvoorbeeld veel mannelijke leerkrachten opgeroepen werden voor het leger.
- Omdat veel scholen gebruikt werden voor vluchtelingen en later door de verschillende legers: als slaappleaats maar ook als paardenstallen of hospitaal.
- Omdat veel schoolgebouwen vernield werden door bombardementen.

Schoolkolonies

De toestand van vele scholen was erbarmelijk. Daarom werden vele kinderen (van 6 jaar tot 14 jaar) uit de frontstreek vanaf begin 1915 naar binnenlandse (in de buurt van Veurne) of buitenlandse (in Frankrijk en Zwitserland) schoolkolonies getransporteerd om er toch van opvoeding en onderwijs te kunnen genieten.

Eigenlijk moesten de ouders dus kiezen: hun kinderen bij zich houden in de gevaarlijke frontstreek of hun kinderen ver van huis school laten lopen. Vaak was het voor ouders een hartverscheurende keuze.

) Vluchten nu

C) Vluchten nu

Vooroordelen of feiten?

11.11.11 maakte een mooie, overzichtelijke **campagnefolder** met info over vluchtelingen vandaag: <https://www.11.be/wat-doet-11-11-11/campagnes/campagne-migratie/item/campagne-2017-voor-een-humaan-migratiebeleid>

Kijk hem zeker eens in, het biedt heel wat duiding die verder kijkt dan de gebruikelijke vooroordelen over vluchtelingen.

In het **basisdossier** vind je info over asielaanvragen en migratie over de grenzen en jaartallen heen:

Oorzaken van vluchtelingenstromen nu

Het is ontzettend belangrijk om de oorzaken van vluchtelingenstromen aan te pakken. Dit gebeurt jammer genoeg bitter weinig. Hier onder worden de voornaamste oorzaken van vluchtelingstromen opgesomd. Sommige Europeanen hebben schrik dat Europa 'overspoeld' wordt als we de vluchtelingen niet categoriek onderverdelen in 'politiek' en 'economisch' vluchteling. Maar zo zwart-wit is de realiteit natuurlijk niet. Jezelf even de vraag stellen of jij België zou verlaten indien de woon- en werkomstandigheden hier compleet uitzichtloos zouden zijn, kan helpen om begrip op te brengen voor mensen die geen andere uitweg meer zien dan hun land ontvluchten.

Voornaamste vlucht- en migratiegebieden:

- **Midden-Oosten en Noord-Afrika** (Syrië, Afghanistan, Irak, Iran, Pakistan ...) waar al jaren lang oorlog woedt. Veel jongeren vertrekken bv. zodra ze wat geld bijeen gespaard hebben.
- **Sub-Sahara-Afrika** (Soedan, Eritrea, Ethiopië, Nigeria, Somalië, Mali ...) waar (langdurige) conflicten heersen en ongelijkheid en armoede blijvend aanwezig is.
- **Europa:** (Kosovo, Albanië, Oekraïne ...) conflict, geen vrije meningsuiting en armoede.

Hoofd push-factoren: onveiligheid en onderontwikkeling

- Conflicten, onveiligheid (angst voor vervolging), mensenrechtenschendingen;
- Klimaatverandering (e.g. droogte en overstromingen in de regio);
- Ongelijkheid, armoede, en demografische factoren.

Hoofd pull-factoren: vrijheid en werkgelegenheid

- Grote mate van veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid in Europa;
- Economische kansen, sociale mobiliteit in Europa vergeleken met de weinige kansen op werk in het eigen land, bezit van land of uit vrije wil kunnen trouwen.

Een oplossing voor de vluchtelingenstromen bestaat er in meer grip te krijgen op de veiligheidssituatie en ook op de sociale, economische, juridische, klimatologische en infrastructurele

factoren. Dit zal echter nog heel veel politieke moed en samenwerking vragen. Polariserende leiders dragen hier dan weer absoluut niet bij aan mogelijke oplossingen.

Uit: <https://www.clingendael.org/nl/publicatie/de-oorzaken-van-de-europese-migratiecrisis>

Wat kunnen wij doen?

De asielaanvragen in België tonen hoeveel mensen elke dag nog op zoek zijn naar een nieuwe, veilige thuis: 2017: 14910, 2016: 18710, 2015: 44760 ... Ook in 2018 lijkt het nog een utopie dat de conflicten in de wereld op een geweldloze manier opgelost kunnen raken. Hoe kunnen wij toch op onze eigen, bescheiden manier helpen? Waarschijnlijk door eerst en vooral door met elkaar in gesprek te gaan.

Klasgesprek:

- Ga na de wandeling in de groep na wat de leerlingen het meeste aangreep? Welke gevoelens bracht het vluchtverhaal van Karel bij hen teweeg?
- Stel dat jij, net zoals Karel, snel een pakje moet maken om te vluchten, wat neem jij mee en wat laat je thuis?

Suggestie: laat kinderen die voorwerpen meebrengen naar de klas.

- Als Karel toen een tekening kon maken over zijn vlucht, wat zou hij volgens jou getekend hebben?

Getuigenis:

In vele Belgische klassen zitten kinderen die uit conflictgebieden afkomstig zijn. Het is niet altijd gemakkelijk om les te geven over zo'n moeilijk onderwerp. Maar het loont vast de moeite. Gelukkig bestaan er verschillende hulplijnen. Misschien is een leerling bereid om zijn of haar verhaal te brengen? Of woont er iemand in de buurt van de school die kan getuigen over oorlog vroeger of nu?

Mogelijke vragen:

Wil je de klas iets vertellen over je gezin: waar woonden jullie, met hoeveel zijn jullie thuis, welke fijne gewoontes zijn typisch voor jouw familie? Welke persoonlijke spulletjes kon jij meenemen? Had jij een uitlaatklep - een manier waarop je de oorlog even van je af kon zetten? Langs welke landen ging je vlucht voor je in België/... terecht kwam (misschien kan dat ook eens op een kaart uitgestippeld worden?)... Waar werd je eerst opgevangen? Vertel de klas wat de moeilijkste aanpassingen waren eens je in een nieuw land woonde? In welk(e) land(en) woont de rest van je familie nu? Hebben de andere leerlingen nog vragen? Zien ze gelijkenissen tussen het verhaal van Karel en de getuigenis?

Tips:

-<https://www.klasse.be/7126/vluchtelingen-klas-redder-wegwijzer-steunpilaar/>

-<https://www.klasse.be/7183/vragen-rond-asielzoekers-klas-hulp-nodig/>

-<https://www.studioglobo.be/nl/article/thema-vluchtelingen-de-klas>

-<http://herinneringseducatie.be/dossier-en-plots-zit-er-een-vluchteling-in-je-klas/>

-http://www.vluchtelingendienst.be/files/s/363/file/Informatie_school_en_kindvluchteling_def%281%29.pdf

-Inleefmodule: <http://vluchtelingen.eo.nl/>

Voorleesmoment:

Indien er geen getuige gevonden wordt, kan de leerkracht ook enkele getuigenissen voorlezen. Op onderstaande website worden verhalen van gevluchte gezinnen verzameld. Velen komen na de militaire oorlog in een administratieve nachtmerrie terecht, omdat het heel lang onzeker is of hun asielaanvraag wordt goedgekeurd. In veel verhalen zijn gezinsleden van elkaar gescheiden.

-<https://www.vluchtelingenwerk.be/verhalen>

Mogelijke vragen:

Hoe zou jij je voelen als je mama of papa plots in een ver land verblijft, in de hoop zo je gezin in veiligheid te brengen? Welk gevoel leeft bij jou wanneer je hoort over de gevaarlijke bootreizen? Zou er een manier zijn om de mensen uit oorlogsgebieden veilig naar Europa te brengen? Waarom zouden sommige Europeanen tegen zo'n veilige overstek zijn? Wat is jouw mening? Soms worden kinderen alleen naar Europa gestuurd, zonder volwassen begeleiding. Hoe komt dit, denk je? Vind jij dat alle gezinnen die door de vlucht van elkaar gescheiden zijn, zo snel mogelijk weer samen moeten gebracht worden? Hoe kunnen we het tegengaan dat sommige gezinnen een minderjarige alleen op pad sturen met de hoop om in Europa voor het hele gezin asiel te krijgen? Sommige Europeanen vinden dat alle mensen uit oorlogslanden in een buurland waar er geen oorlog is moeten verblijven en niet meteen naar Europa mogen doorreizen. Zodra je in een land aankomt, waar er geen oorlog is, ben je veilig, vinden zij. Heb je op het nieuws al iets gehoord over problemen in opvangcentra in de buurlanden van de oorlogsgebieden? (bv. Turkije, Libië?) Wat is jouw mening daarover?

Memorydate in Ieper:

Bij het project 'Memorydate' ontmoeten jongeren van diverse origine elkaar op een herinneringsplek uit WO I. Ze gebruiken deze oorlog als kapstok om hun kritische zin aan te wakkeren en onverschilligheid tegen te gaan. Door in het verleden te duiken, denken ze ook na over vandaag en de toekomst.

- <https://www.west-vlaanderen.be/voor-scholen/educatief-aanbod/wereldoorlog-i/herinneringseducatie-secundair-onderwijs>

Klasbezoek aan een opvangcentrum:

Misschien lijkt een klasbezoek aan een opvangcentrum voor asielzoekers je dan weer de beste manier om de leerlingen kennis te laten maken met kinderen op de vlucht voor oorlog.

- <https://www.rodekruis.be/wat-doen-we/hulp-wereldwijd/opvang-asielzoekers/onze-opvangcentra/>
- <https://www.klascement.net/docs/14631/?previous>

Organisaties voor kinderen in oorlog

Natuurlijk kunnen wij heel moeilijk geopolitieke problemen aanpakken vanuit onze Belgische huiskamer. Gelukkig bestaan er verschillende organisaties die ter plekke fantastisch werk verrichten. En we kunnen ook blijvend onze steun beloven aan mensen die zich inzetten voor politieke oplossingen. Dit in tegenstelling tot verkrampen tot een te protectionistisch politiek beleid.

- ✓ **Save the Children** redt wereldwijd de levens, de dromen en de toekomst van kinderen met medische zorg, onderwijs en betere leefomstandigheden. In hun 90- jarig bestaan zijn ze uitgegroeid tot 's werelds grootste onafhankelijke kinderrechtenorganisatie. Op

Save the Children

onderstaande websites vind je tekeningen die Syrische vluchtelingenkinderen maakten in het centraal station van Milaan eens ze Italië bereikten. Er zijn vele tekeningen die aantonen wat de kinderen doorstonden, hun emotionele moeilijkheden. Andere tekeningen werpen een blik op hoe mooi hun land was toen er nog geen oorlog was, niet altijd een plek van wreedheden maar met groen, water en sereniteit.

<https://turksemedia.nl/syrische-kinderen-tekenen-verschrikkingen-van-de-oorlog-en-hun-vlucht/>

<https://www.panorama.it/cultura/arte-idee/save-the-children-segni-indelebili-milano-mostra/#gallery-0=slide-9>

Suggestie: Kies er een aantal foto's uit en laat de kinderen omschrijven wat ze zien. Misschien maakten de leerlingen soortgelijke tekeningen rond het vluchtverhaal van Karel.

✓ War Child. Over de hele wereld groeien ook in 2018 miljoenen kinderen op in oorlog. Kinderen die in oorlogsgebied leven, hebben het vaak heel moeilijk. Ze hebben last van de vreselijke dingen die ze gezien, gehoord of gevoeld hebben. Veel kinderen kunnen niet normaal kind zijn. Ze zijn boos, bang en verdrietig. Door wat ze hebben meegemaakt, vertrouwen ze andere mensen niet meer zo goed. Hierdoor willen sommige kinderen niet meer met elkaar spelen. Vaak kunnen ze niet naar school of buiten spelen of moeten ze op de vlucht voor het geweld.

Ook als er niet meer wordt gevochten, is het vaak nog geen pretje. Kinderen worden gedwongen om op het land of in de mijnen te werken. Ze moeten dingen doen die niet goed voor ze zijn en die ze niet willen. Ze zijn vaak niet veilig op straat, omdat er meestal geen politie is of omdat volwassenen hen slaan of misbruiken.

War Child zorgt ervoor dat kinderen op een veilige plek kunnen spelen, sporten, leren, muziek maken, dansen, tekenen, toneel spelen, enz. Allemaal activiteiten die voor ons eigenlijk heel gewoon zijn. Hierdoor voelen de kinderen zich weer goed. Ze vergeten hun angst en verdriet even. Ze krijgen weer zelfvertrouwen en leren omgaan met andere kinderen.

Maak kennis met de aanpak van War Child:

Het verhaal van de 13-jarige Maryam, gevlucht uit Syrië - een reportage van kidsambassadeur Jetske Van Den Elsen in Libanon

<https://www.youtube.com/watch?t=148&v=3dUtyvrWsSM>

Het verhaal van Ahmad (12 jaar) En Karim (10 jaar), Gevlucht Uit Syrië - reportage van kidsambassadeur Jetske Van Den Elsen in Libanon

<https://www.youtube.com/watch?v=tJnG9YzuZPk>

Het verhaal van Firaz (14 jaar), gevlucht uit Syrië - een reportage van kidsambassadeur Jetske Van Den Elsen in Libanon

<https://www.youtube.com/watch?v=OSWRFduLIM>

De Ieperse Vredesprijs

Ieper werd helemaal vernietigd tijdens WO I. Na de wapenstilstand geloofde men dat er geen oorlogen meer zouden volgen, omdat nu duidelijk gebleken was hoe zinloos al dat geweld was. Helaas, één blik op het journaal en dan zien we dat dit eigenlijk een leugen was. Net omwille van dit oorlogsverleden en van vanuit de gedachte 'dit willen we nooit meer!!!', draagt Ieper nu de naam 'Vredesstad'. Om de drie jaar wordt de Vredesprijs er uitgereikt door de Ieperse **jeugd**. Ze kunnen kiezen uit organisaties of personen die op een andere plaats in de wereld hun steentje bijdragen om de vrede dichterbij te brengen of zich bekommeren om het welzijn van mensen in oorlogsgebieden. Zo kreeg de Nederlandse organisatie War Child in 2002 de Ieperse Vredesprijs.

War Child en het Droommuseum van Dre

In onze museumgids voor kinderen 'Het Droommuseum van Dre' komen Vredespijswinnaars of genomineerden aan het woord, zo ook War Child. In het hoofdstuk rond uniformen schrijft Michaël een brief aan de klas van Dre. Michaël is een jongen uit Sierra Leone, een land in West-Afrika. Toen hij 8 jaar was moest hij kindsoldaat worden.

Het Droommuseum van Dre werd geschreven voor kinderen van over de hele wereld, door auteurs die zelf als kind opgroeiden in de frontstreek rond Ieper. Met *Het droommuseum van Dre* kunnen jongeren een bezoek aan het Ieperse museum op een boeiende manier voorbereiden of herbeleven.

⇒ Op de volgende pagina's vind je de werkblaadjes voor de leerlingen:

1) Fiche Karel

-Geboortjaar: _____

-Woonplaats tot 1915: _____

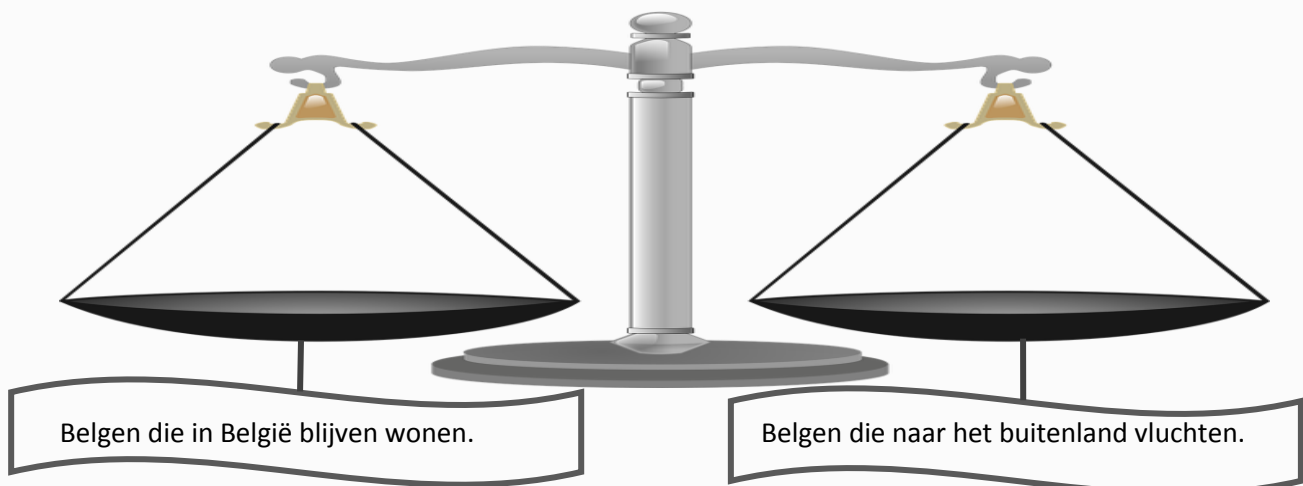
-Gevlucht naar: _____

-Teken met rood de vluchtroute van Karel op de kaart:

-Zeg het met cijfers: 1 op 4 Belgen sloegen in 1914 op de vlucht.

Knip de blauwe gewichtjes op p. 7 uit en leg ze in de juiste schaal:

2) Fiche Mohamed

-Geboortjaar: _____

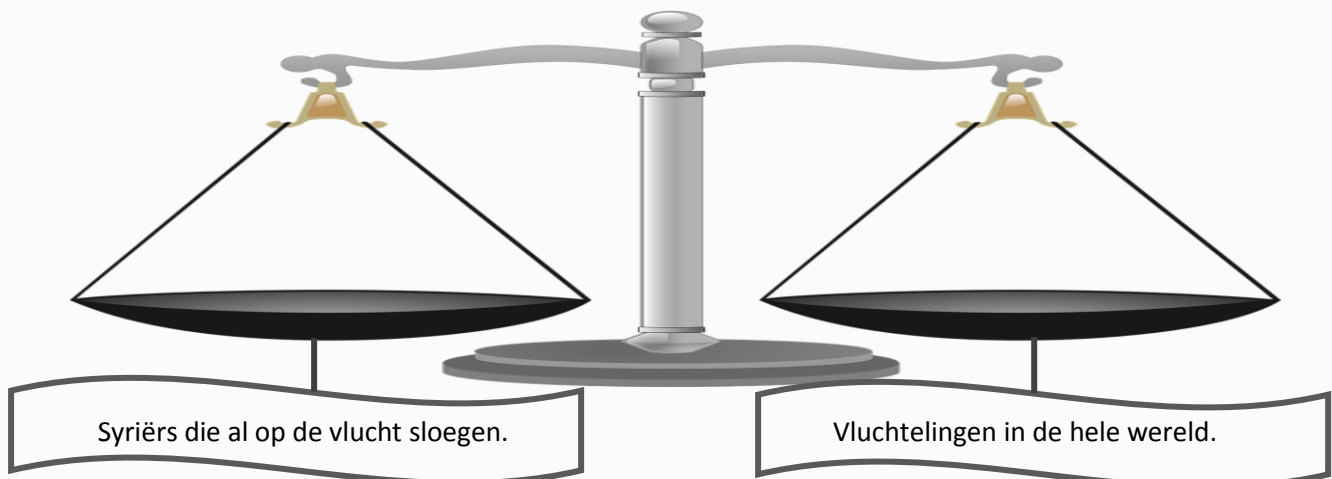
-Woonplaats tot 2012: _____

-Gevlucht naar: _____ en _____

-Teken met rood de vluchtroute van Mohammed op de kaart:

-Zeg het met cijfers: 11 miljoen Syriërs sloegen al op de vlucht door de oorlog. Wereldwijd zijn er vandaag 68 miljoen vluchtelingen. Knip de overige gewichtjes op p. 7 uit en leg ze in de juiste schaal.

3) Vluchten tijdens de eerste wereldoorlog

De oorlog

Vanaf oktober 1914 brak de oorlog ook in Ieper uit. Vele families vluchtten meteen weg. Sommigen bleven wel in Ieper wonen, hoewel dat heel gevaarlijk was. In mei 1915 kwam er een streng bevel van het Britse leger: elke Ieperling moest de stad verlaten, of hij dat nu wilde of niet. Vlak na de oorlog stond er in Ieper geen huis of boom meer recht. Veel inwoners van de verwoeste stad schreven jaren later hun herinneringen op, zodat alle mensen zouden beseffen hoe erg een oorlog ook de gewone burgers raakt.

Vluchtelingen

De Belgen vluchtten naar Nederland, Frankrijk of Groot-Brittannië. Daar werden ze soms heel vriendelijk ontvangen, soms ook niet. Sommigen waren bang dat de Belgen al hun jobs zouden afnemen, of noemden hen 'profiteurs'.

Schoolkolonies

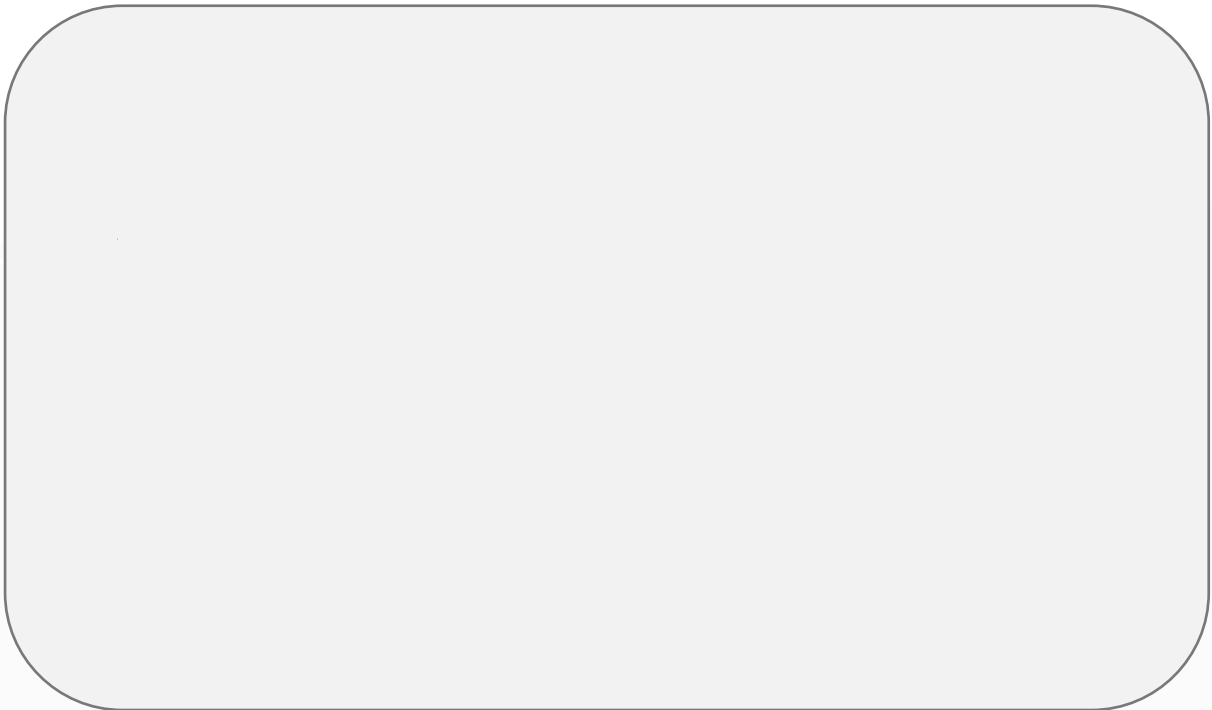
Vele Belgische scholen waren tijdens de oorlog gesloten. Daarom werden sommige kinderen naar een schoolkolonie gestuurd. Dit is een school die ver weg lag, maar waar het wel veilig was. Sommige kinderen moesten plots naar Frankrijk of Zwitserland op internaat. Dan zagen ze hun ouders pas enkele JAREN later terug!

Terugkeer

Na de oorlog bleven sommige mensen voorgoed in het land wonen waar ze heen gevlucht waren. Na vier jaar aanpassen, zagen sommige het niet meer zitten om terug naar België te gaan. In België ging het ook niet zo goed na de oorlog. Zoveel steden waren verwoest, er was weinig werk, alles moest weer op gang komen.

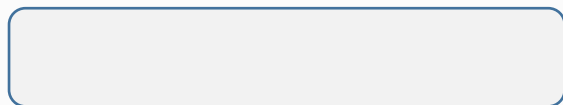
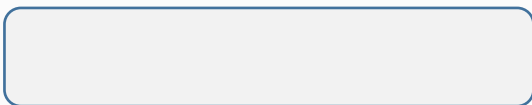
Vraagjes:

- Bij de eerste vlucht moesten Karel en z'n broer nog een zware mand met lakens dragen. Op de volgende vlucht namen ze enkel nog het hoogst nodige mee. Stel dat jij net zoals Karel je 'pakje' moet maken om te vluchten, wat zou je dan meenemen?
-
- Kun jij een tekening maken over Karels vlucht? De tekening mag zeker tonen wat je voelt bij het verhaal van Karel.

- Op de foto's hier onder zie je twee steden die door oorlog vernield werden.

Op welke foto zie je Aleppo? Welke stad zie je op de andere foto?

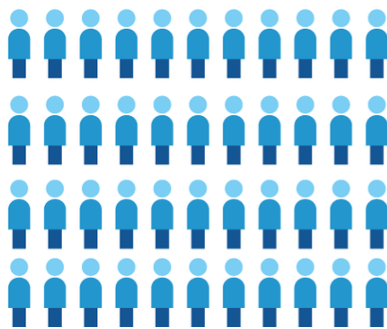
- Karels familie keert na de oorlog terug naar België. Ze gingen wel niet meteen terug in Ieper wonen. Waarom niet, denk je?

- Zou jij na drie jaar in Frankrijk nog willen terugkeren naar je geboorteland? Waarom wel / niet?

4) Vluchten vandaag

Daarnet kwam je te weten hoeveel mensen vandaag uit hun land zijn moeten vluchten: 68 miljoen. Misschien vind je het wel moeilijk om je concreet voor te stellen hoeveel mensen dat dan zijn. De infotekeningen hier onder kunnen je helpen:

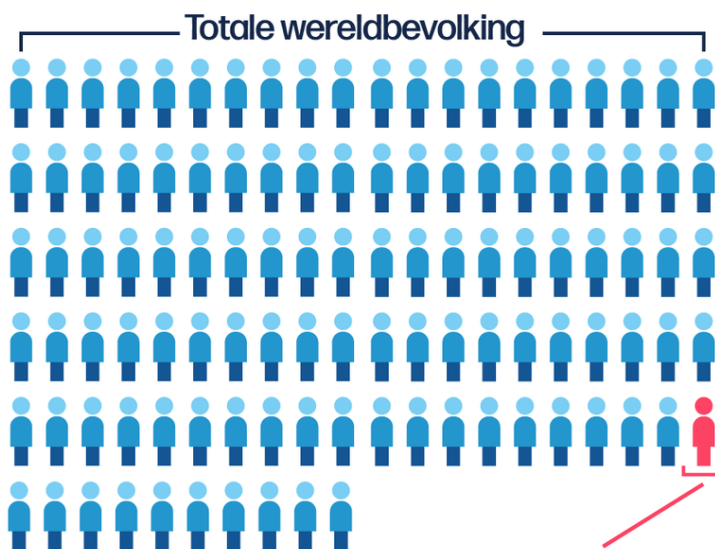
In 2017 telt de wereld meer mensen op de vlucht dan de bevolking van Frankrijk

68 miljoen
mensen op de vlucht

67 miljoen
inwoners

1 op 110
op de vlucht

Turkije vangt het meest vluchtelingen op.

Bron: VRTNWS

Vraagjes:

- Kun je de landen omcirkelen waaruit vandaag veel mensen op de vlucht slaan?

- Mensen vluchten het vaakst omwille van oorlog. Wie kan nog een andere reden bedenken?
-

- Denk je dat er veel verschil is met waarom mensen honderd jaar geleden moesten vluchten?
-

Sommige mensen vinden dat in België veel te veel vluchtelingen opvangt en dat ons land 'vol' zit. Turkije is het land dat de meeste vluchtelingen opvangt. (Natuurlijk is Turkije wel veel groter dan België)

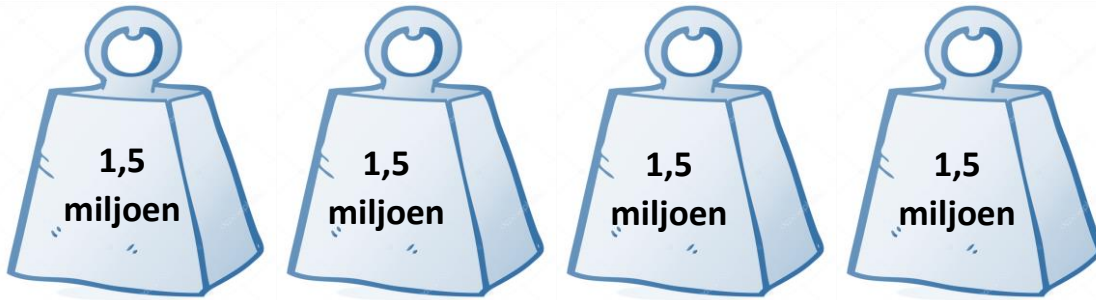
- Waarom willen veel vluchtelingen nog verder weg dan de opvangkampen in Turkije, Libië ... denk je?
-

- Karels gezin sloeg eerst te voet op de vlucht en nam dan de trein naar Frankrijk. Met welke vervoersmiddelen maken vluchtelingen nu de oversteek naar Europa? Is dat gevaarlijk?
-

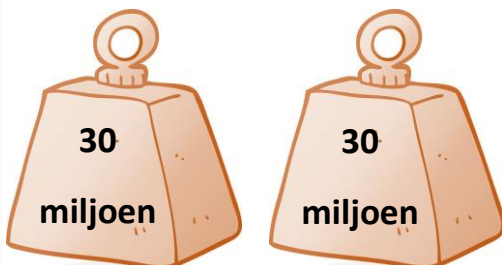
- Zit er bij jullie op school iemand die uit zijn/haar land moest vluchten? Wat kun je van hem/haar leren?
-
-
-
-
-

Geknipt

Alle inwoners van België in 1915, uitgedrukt in gewichtjes:

Gewichtjes om de tweede weegschaalvraag te beantwoorden:

Bijlage 1

Achtergrondinfo over de oorlog in Syrië:

Syrië is een land waar één partij, de Ba'ath-partij, sinds 1970 aan de macht is en iedereen die kritiek heeft onderdrukt. Zoiets hoor je vaker over landen in het Midden-Oosten, maar in Syrië gaat dat zelfs voor die maatstaf ongehoord ver: de geheime politie drukt op genadeloze wijze alle oppositie de kop in, uit naam van president Bashar al-Assad. Dat is in het kort wat je moet weten over Syrië zoals het er begin 2011 voor stond.

Toen begon 'de Arabische Lente'. En wel met de daad van één man: in Tunesië stak een straatverkoper zichzelf in brand uit protest tegen allerlei misstanden: armoede, werkloosheid, corruptie, onderdrukking. Het werd het begin van protesten in heel Tunesië, die oversloegen naar andere landen in de regio, overal met als doel de autoritaire leider, die als schuldige voor die misstanden werd gezien, te verdrijven. Na Tunesië kwam Egypte, toen Jemen, Libië en vanaf half maart ook Syrië.

In Libië en Syrië had dat de meest dramatische gevolgen. In Tunesië en Egypte werden de dictators na een paar weken afgezet. Maar in Libië brak een burgeroorlog uit tussen het leger van dictator Moammar Gaddafi en een verzameling lokale militieën. Die werd gewonnen door de militieën, die luchtsteun kregen van het Westen. Maar na de val van het regime weigerden ze hun wapens in te leveren en begonnen ze onderling te vechten. Deze burgeroorlog gaat nog steeds door en biedt een toevluchtsoord voor terroristen.

Ook in Syrië werd het vreedzame protest door het regeringsleger vanaf het begin beantwoord met fors geweld. Bashar al-Assad was niet van plan te vertrekken. In tegendeel: zijn leger schoot met scherp op burgers die durfden te demonstreren. Maandenlang kwamen er elke dag mensen om het leven. De betogers hoopten dat het Westen zou ingrijpen. Toen dit uitbleef, veranderde de aard van de onrust. Er braken steeds meer gevechten uit tussen het leger en gedeserteerde soldaten, die uit woede over het neerslaan van de protesten de wapens opnamen tegen het regime.

Het door alawieten (een religieuze minderheid) gedomineerde regime creëerde een angstbeeld van een religieuze oorlog als het er niet meer zou zijn. Met name bij de andere religieuze minderheden vonden ze daarvoor gehoor. Het was een self fulfilling prophecy. Door de gruweldaden van het regime, de komst van buitenlandse shi'itische hulpstroepen, en de toestroom van sunnitische extremisten werd de oorlog inderdaad in toenemende mate een religieus conflict van sunnieten tegen shi'ieten, naast de opstand van oppositie tegen regime. Zo is het vandaag de dag nog steeds.

De belangrijkste bondgenoten van Assad zijn:

- Iran, een shi'itische bondgenoot van Syrië. Die goede band komt voort uit een gedeeld vijandschap tegen Saddam Hussein, die tussen 1979 en 2003 president van Irak was en in 1980 Iran binnenviel. De daaropvolgende oorlog duurde acht jaar en kostte miljoenen levens. Iran steunt Assad met militaire adviseurs, een klein aantal troepen en miljarden dollars.

- Rusland, omdat Syrië sinds de Koude Oorlog een bondgenoot is en een strategisch belangrijke marinebasis van Rusland in het land is gevestigd. Moskou is de belangrijkste leverancier van wapens aan het Syrische leger. In oktober lanceerde Rusland een luchtoffensief in Syrië om het verzwakte regime van Assad te stutten.

- Hezbollah, een shi'itische, Libanese beweging die duizenden strijders naar Syrië stuurde om mee te vechten met het leger. Hezbollah heeft nauwe banden met Iran, dat de organisatie heeft opgericht in 1982. Hezbollah steunt Assad niet zozeer uit religieuze motieven, maar vooral omdat Syrië een doorvoerland is voor wapens uit Iran.

De Syrische oppositie is sinds het begin van de oorlog hopeloos verdeeld. Het Vrije Syrische Leger is een allegaartje van rebellenbrigades zonder centraal bevel. En er is de politieke oppositie, die vanuit het Turkse Istanbul opereert onder de naam Syrische Nationale Coalitie (SNC). De belangrijkste steun voor de oppositie komt van:

- Het 'Westen', en dan met name de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk. Zij zien in de SNC de officiële vertegenwoordiging van het Syrische volk. Wat ze met het Vrije Syrische Leger moeten, is een stuk ingewikkelder. Er werd lang getwijfeld over het sturen van wapens, omdat die in handen konden vallen van extremistische groepen. Maar dit wordt inmiddels wel gedaan – zij het mondjesmaat. Ook hadden de VS een trainingsprogramma van 500 miljoen dollar voor gematigde rebellen, maar dit is uitgelopen op een fiasco.

- Turkije, dat als buurland goede banden met Syrië onderhield vóór de oorlog. Nu wil Turkije dat Assad het veld ruimt. Turkije bood onderdak aan gedeserteerde soldaten van Assads leger. Istanbul is bovendien, zoals gezegd, de thuisbasis van de oppositie, de Syrische Nationale Coalitie.

- Qatar, dat overwegend sunnitisch is. Het steunt het Vrije Syrische Leger (en andere rebellen groepen) met geld en wapens en probeert invloed uit te oefenen op de politieke oppositie.

- Saoedi-Arabië, ook sunnitisch. Het is een van de grootste leveranciers van geld en wapens is voor het Vrije Syrische Leger (en andere rebellengroepen) en heeft veel invloed op de politieke oppositie.

Kortom, heel veel landen bemoeien zich met het conflict. Maar geen van allen gooit zoveel gewicht in de strijd dat het conflict beslissend wordt beïnvloed. Dus gooien ze in feite alleen maar olie op het vuur. De toestroom van wapens en strijders uit het buitenland, en de religieuze haat maakt de oorlog alleen maar langer, bloediger en moeilijker oplosbaar. Wat resulteert is een bloedige patstelling.

⇒ <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/09/tien-vragen-over-syrie-die-je-niet-durfde-te-stellen-a1427833>

Bijlage 2

Eindtermen

- MM ET 3.8

De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en die door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.

- MM ET 3.9*

De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

- MM ET 3.10*

De leerlingen beseffen dat er een onderscheid is tussen een mening over een historisch feit en het feit zelf.

Concretisering Zill

- **Generieke doelen**

OWti1 Zich bewust worden van de persoonlijke en culturele beleving van tijd

OWti3 Gebeurtenissen uit het eigen leven en uit de geschiedenis verkennen en in de tijd situeren

OWti4 Vaststellen en uitdrukken hoe de geschiedenis doorwerkt in de samenleving van vandaag en morgen en hoe je als mens deel uitmaakt van de geschiedenis

OWti6 Zich ervan bewust worden dat er een verschil is tussen wat historisch is gebeurd en meningen over wat er is gebeurd

OWti7 Ervaren, onderzoeken, vaststellen en uitdrukken waarom mensen sporen en verhalen uit hun leefwereld, die inzicht geven en herinneren aan een gedeeld verleden, bewaren

- **Leeruitkomst**

Oriëntatie op tijd: Ik ben nieuwsgierig naar evolutie en ontwikkel historisch besef. Ik kan tijd inschatten, plannen en ordenen.

- Concretisering GO!

- **Leerplandoelstellingen**

WO LPD Historische tijd 3.4.5.:

22) Actuele toestanden over de eigen omgeving, die voor kinderen herkenbaar zijn, aan de hand van gepaste bronnen vergelijken met toestanden uit het verleden.

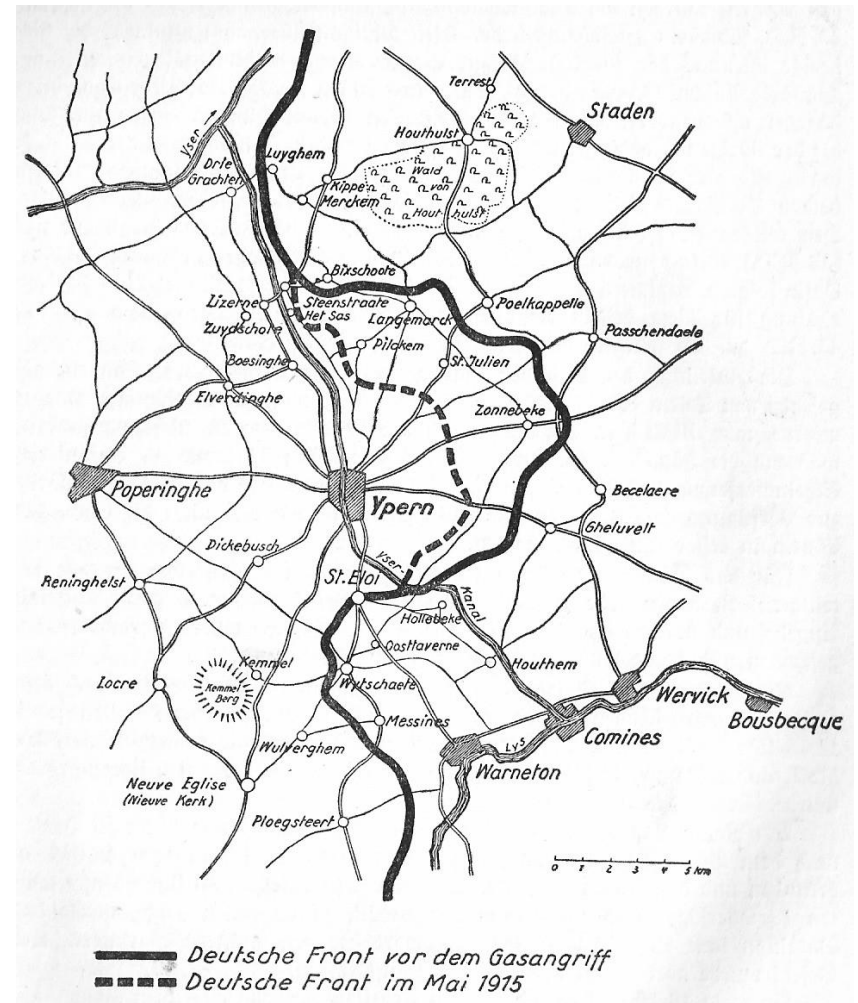
25) Enkele actuele toestanden en gebeurtenissen relateren aan het verleden.

30) Aan de hand van eenvoudig, aan hun niveau aangepast bronnenmateriaal, aspecten van het leven van mensen vroeger reconstrueren.

35) Aangeven dat over een historisch feit verschillende interpretaties mogelijk zijn.

🚩 Bronnenoverzicht:

- 11.11.11-campagne_2017-Feitenboekje
- <https://www.vluchtelingenwerk.be/verhalen/telkens-ik-hoor-dat-andere-syriers-naar-bulgarije-woorden-teruggestuurd>
- <https://www.vluchtelingenwerk.nl/feiten-cijfers/cijfers/wereldwijd>
- https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/06/18/vn-_hoogste-aantal-vluchtelingen-ooit/
- Karel Cornillie, Herinneringen uit de oorlogsjaren 1914-1915 te Ieper
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/09/tien-vragen-over-syrie-die-je-niet-durfde-te-stellen-a1427833>
- <https://www.clingendael.org/nl/publicatie/de-oorzaken-van-de-europese-migratiecrisis>

 Traject wandeling Karel Cornillie:

